

Warszawa 16.01.2019

Dokumentacja projektu na Podstawy Sztucznej Inteligencji, semestr 18Z

Autorzy:

Adrian Nadulny, 283706;

Dariusz Stalewski, 283771;

Szymon Bieńkowski, 283665;

Treść zadania:

SK.AE.2 Stworzyć program, który za pomocą algorytmu ewolucyjnego zaplanuje rozmieszczenie szpitalnych oddziałów udarowych w Polsce przy założeniu, że oddział może znajdować się w mieście o populacji powyżej 60 tysięcy mieszkańców (z dnia 01.01.2018 r.), każdy pacjent w Polsce powinien być dowieziony do takiego oddziału w czasie nie większym niż 150 minut, a średnia prędkość karetki pogotowia to 75 km/h. Program powinien minimalizować liczbę miast, w których znajdują się oddziały udarowe. Interfejs programu powinien umożliwiać graficzną prezentację wyniku.

Wstępne założenia:

Program podczas swojego uruchomienia wyświetli wiersz poleceń (CLI) i zapyta użytkownika o podanie startowych parametrów dla algorytmu ewolucyjnego. Zadane parametry modyfikują algorytm ewolucyjny poprzez ilość iteracji, ilość osobników algorytmu $N \rightarrow M$, itp. Dodatkowo dane wejściowe użytkownika będą odpowiednio zabezpieczone przed podaniem znaków o niewłaściwej strukturze np. ujemna liczba iteracji algorytmu.

Sam algorytm podczas uruchomienia będzie korzystał z pre-wygenerowanej bazy miast o populacji wyższej niż 60 tysięcy mieszkańców (z dnia 01.01.2018), którą pobierzemy ze strony <http://stat.gov.pl/> i wygeneruje listę miast która spełnia zadane założenia. Lista miast zostanie zaprezentowana na mapie google, wraz z kołem reprezentującym zasięg oddziału szpitalnego.

Zasięg oddziału szpitalnego na podstawie treści zadania został obliczony i wynosi on $2,5 * 75 / 2 = 93,75$ km, gdzie wynik został podzielony przez 2, gdyż uwzględniamy wariant, że karetka wyjeżdża z danego oddziału szpitalnego i do niego wraca w czasie nie dłuższym niż 150 min. Zatem rejon reprezentujące zasięg oddziału szpitalnego będzie reprezentowany kołem o promieniu 93,75 km.

Kroki zastosowanego algorytmu ewolucyjnego:

1. Generowanie populacji początkowej.
2. Ocena wszystkich genotypów.
3. Wybranie z populacji metodą ruletki *elite_size* genotypów i zapisanie ich do tablicy *matingpool*.
4. Generacja nowych genotypów wykorzystując *matingpool* i zapisanie ich do tablicy *children*.
5. Mutacja wszystkich genotypów z *children*.
6. Zapisanie *matingpool* i *children* jako aktualną populację.
7. Powrót do pkt. 2, jeżeli nie nastąpił warunek stopu.
8. Ocena wszystkich genotypów.
9. Zwrócenie fenotypu dla najlepszego genotypu.

Budowa programu

Program będący rozwiązaniem problemu z zadania, przy pomocy algorytmu ewolucyjnego, został napisany w języku Python. Składa się z pliku głównego oraz z plików pomocniczych.

Główny plik - main.py

Jest to plik w którym znajduje się interfejs użytkownika.

common.py

Plik zawierający wspólne funkcje, z których korzystają pozostałe części programu.

gmaps.py

Plik zawierający funkcje ułatwiające korzystanie z danych geograficznych. Zawiera obsługę zarówno generowania mapy, jak i otrzymywanie lokalizacji wybranych miast i polski.

geneticAlgorithm.py

Plik zawierający algorytm genetyczny wraz z niezbędnymi funkcjami do jego działania.

- `genetic_algorithm` jest główną funkcją implementującą algorytm genetyczny.

Przyjmuje 4 parametry:

- `pop_size`, rozmiar populacji
- `elite_size`, rozmiar elity przechodzącej do następnego pokolenia
- `mutation_rate`, współczynnik określający częstotliwość mutacji
- `generations`, liczba generacji rozpatrywana przez algorytm

Funkcja ta wykorzystuje funkcje pomocnicze.

initialData.py

Zawiera klasę `CitiesDataCleane`, której zadaniem jest obróbka danych wejściowych z tabeli 22 z pliku:

`powierzchnia_i_ludnosc_w_przekroju_terytorialnym_w_2018_tablice.xlsx`. Dane po pobraniu zostały zmodyfikowane odpowiednio na plik CSV zawierający trzy kolumny: `id_number`, `towns`, `population`. Następnie za pomocą funkcji `filter_input_data` dane zapisane w pliku `spis_miast_2018.csv` są odpowiednio filtrowane tak żeby wybrać tylko rekordy tych miast których populacja jest powyżej 60 tysięcy mieszkańców.

city-N-E.csv

Plik zawierający listę wszystkich miast znajdujących się w obrębie granic Polski mających powyżej 60000 mieszkańców. Każdemu miastu odpowiadają dwie liczby reprezentujące położenie geograficzne.

poland_border.json

Plik zawierający listę współrzędnych opisujących granicę polski.

spis_miast_2018.csv

Plik zawierający listę wszystkich miast znajdujących się w obrębie granic Polski. Każdemu miastu odpowiada specjalny numer, nazwa i populacja.

powierzchnia_i_ludnosc_w_przekroju_terytorialnym_w_2018_tablice.xlsx

Plik ten został pobrany ze strony Głównego Urzędu Statystycznego do celów realizacji projektu. Zawiera on spis miast na terenie Polski, wraz z informacją dotyczącą powierzchni i liczby ludności zamieszkującej dane miasta. Link do pobrania materiałów:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/powierzchnia-i-ludnosc-w-przekroju-terytorialnym-w-2018-roku.7.15.html>

Biblioteki wykorzystane:

- **numpy** - wykorzystanie struktury array
- **random** - generowanie liczby losowej
- **operator** - użycie itemgetter
- **pandas** - użycie DataFrame
- **matplotlib.pyplot** - wykorzystany do rysowania wykresu
- **collections** - tworzenie nazwanych krotek w celu zwiększenia czytelności
- **pyclipper** - wykonywanie operacji na kształtach, w celu tworzenia kształtów opisujących Polskę bez pokrycia szpitalami
- **itertools** - użycie funkcji chain w celu efektywnego iterowania po strukturach
- **functools** - użycie cache w celu przyspieszenia kolejnych iteracji
- **math** - do użycia standardowych funkcji matematycznych
- **typing** - dodanie informacji o typach danych
- **gmpy2** - generacja wyniku w postaci mapy google
- **json** - umożliwia pracę z danymi formatu JSON
- **argparse** - parsowanie argumentów od użytkownika
- **csv** - do zapisywania i wczytywania danych z pliku typu CSV.

Wywoływanie programu:

```
python main.py -i [iterations number] -s [elite_size] [population_size] -r [mutation_rate]
```

gdzie,

[iterations number] > 0;

[elite_size] > 0;

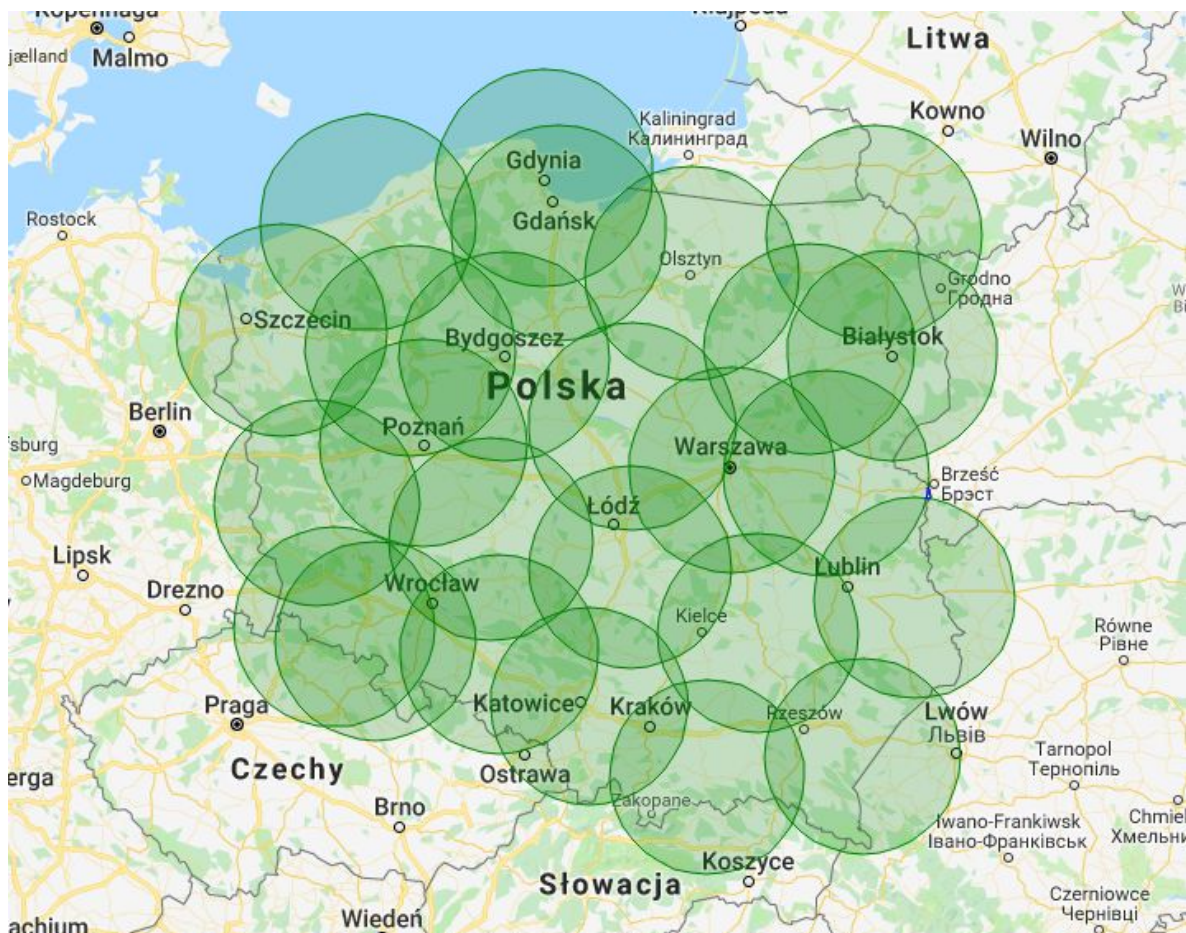
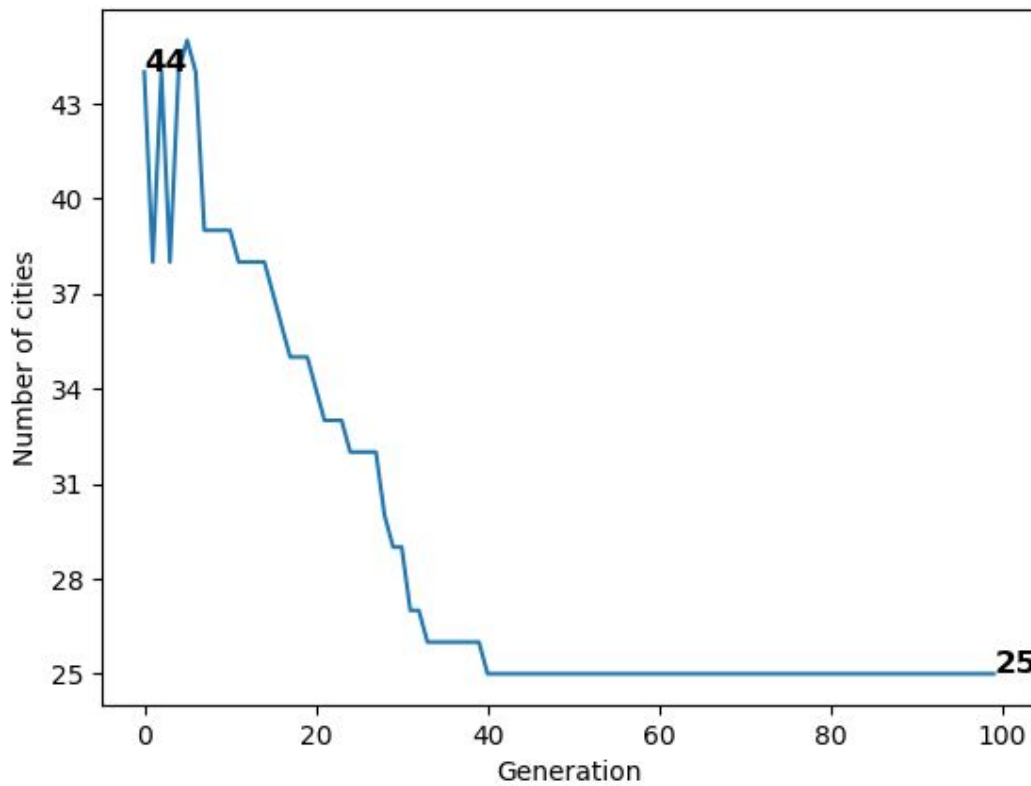
[children_size] > 0;

[mutation_rate] > 0. < 1

Testowanie działania programu

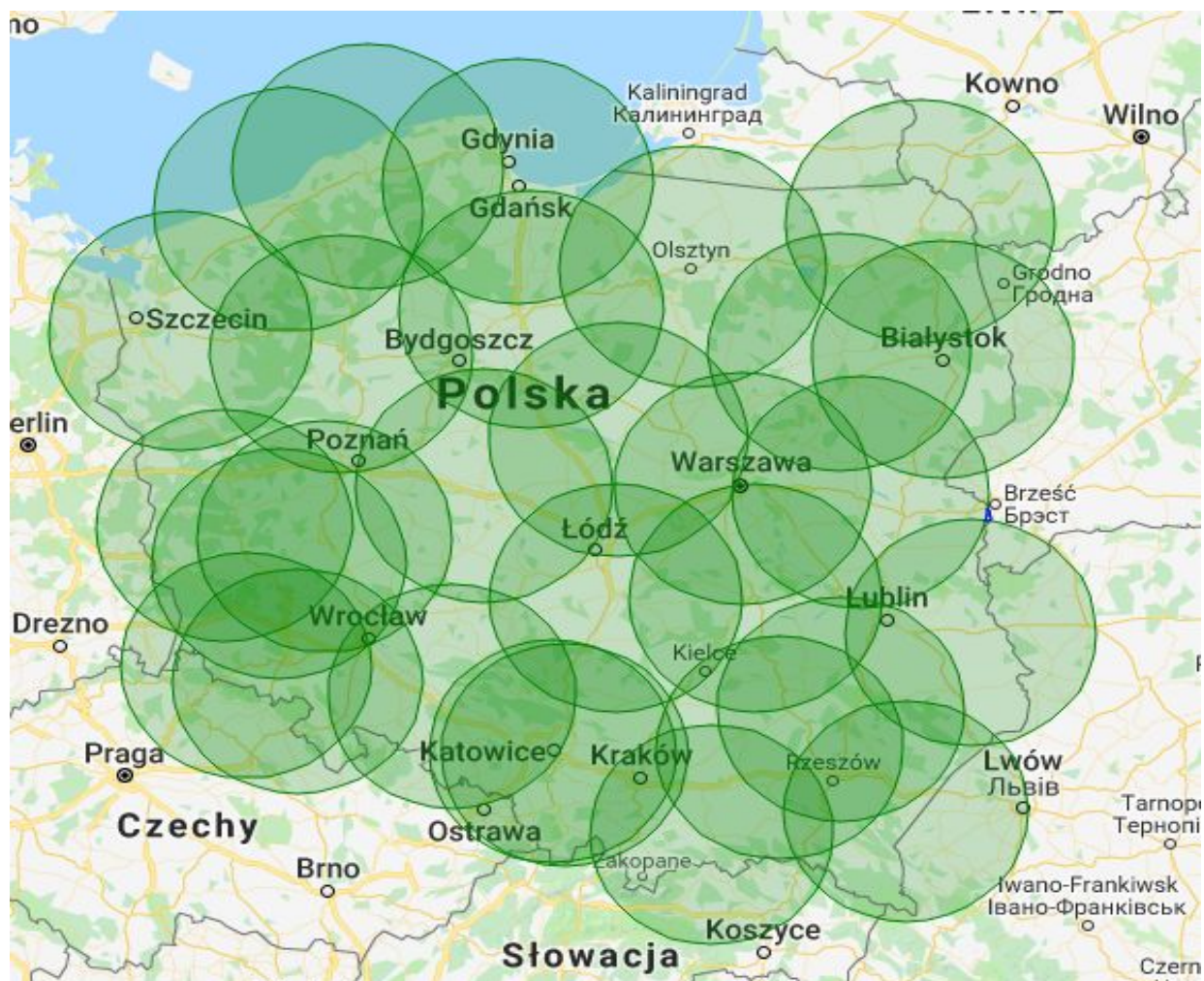
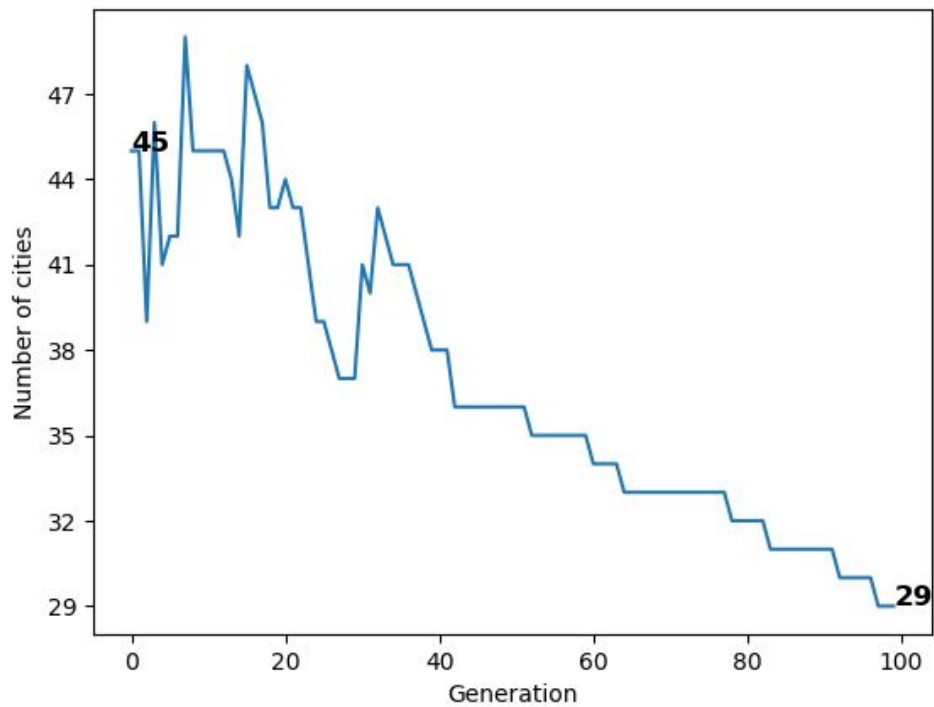
Wyniki z pracy programu w dwóch różnych wariantach zostały przedstawione poniżej.

Warient 1 - (py main.py -i 100 -s 20 100):

Wariant 2 - (py main.py -i 100 -s 2 12):

Wyniki testów wydajnościowych			
Iteracje	elite_size	pop_size	Czas [s]
100	20	80	26
100	2	10	4.5
500	2	10	15.9
500	20	80	118.9

Profilowanie kodu dla 500 iteracji:

62422846 function calls (62393679 primitive calls) in 131.960 seconds

Ordered by: cumulative time

```

ncalls  tottime  percall  cumtime  percall filename:lineno(function)
 615/1   0.013    0.000   131.960   131.960 {built-in method builtins.exec}
    1    0.000    0.000   131.960   131.960 main.py:4(<module>)
    1    0.000    0.000   131.369   131.369 main.py:49(main)
    1    0.028    0.028   131.365   131.365 geneticAlgorithm.py:237(genetic_algorithm)
100/100 0.115    0.000   114.882    0.001 geneticAlgorithm.py:107(score)
100/100 0.172    0.000   112.535    0.001 geneticAlgorithm.py:69(score)
100/100 0.385    0.000   112.348    0.001 geneticAlgorithm.py:56(area)
100/101 4.149    0.000   111.590    0.001 geneticAlgorithm.py:46( shape)
    500 0.008    0.000    73.769    0.148 geneticAlgorithm.py:228(next_generation)
    501 0.047    0.000    57.758    0.115 geneticAlgorithm.py:143(rank_this)
   1125 0.037    0.000    57.245    0.051 {built-in method builtins.sorted}
 50000 0.026    0.000    57.208    0.001 geneticAlgorithm.py:242(<lambda>)
100/101 54.866    0.001    54.866    0.001 {method 'Execute' of 'pyclipper.Pyclipper' objects}
2954420 1.069    0.000    42.243    0.000 geneticAlgorithm.py:61( _to_pyclipper)
2954420 41.174    0.000    41.174    0.000 geneticAlgorithm.py:63(<listcomp>)
    500 1.183    0.002    14.909    0.030 geneticAlgorithm.py:150(selection)

```

Możemy zobaczyć, że najwięcej czasu zabiera nam obliczanie kształtów, na podstawie których liczymy pokrycie Polski. Dzięki zastosowaniu cachowania, udało się znacznie przyspieszyć działanie programu.